

Rapportage vlakdekkende florakartering snelweglus A2 IJsselstein

In opdracht van de provincie Utrecht

Dactylis
Ecologisch onderzoek & educatie

Colofon

Titel: Rapportage vlakdekkende florakartering snelweglus A2 IJsselstein

Projectnummer: PJ-2019014

Status: Definitief

Datum: 16-09-2019

Auteur(s): E. Janse

Veldwerk: E. Janse

Tweede lezer: S. van Meijeren

Foto voorpagina: E. Janse

Opdrachtgever: Provincie Utrecht

Dit project is aangenomen en uitgevoerd door:

Dactylis B.V.
Brugakker 5216
3704 MG, Zeist

T: +31619625506

E: info@dactylis.nl

I: www.dactylis.nl

© Dactylis (2019)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

Janse, E., 2019. *Rapportage vlakdekkende florakartering snelweglus A2 IJsselstein*, Dactylis BV, Zeist.
Rapportnummer R-2019014. Utrecht

Aanleiding

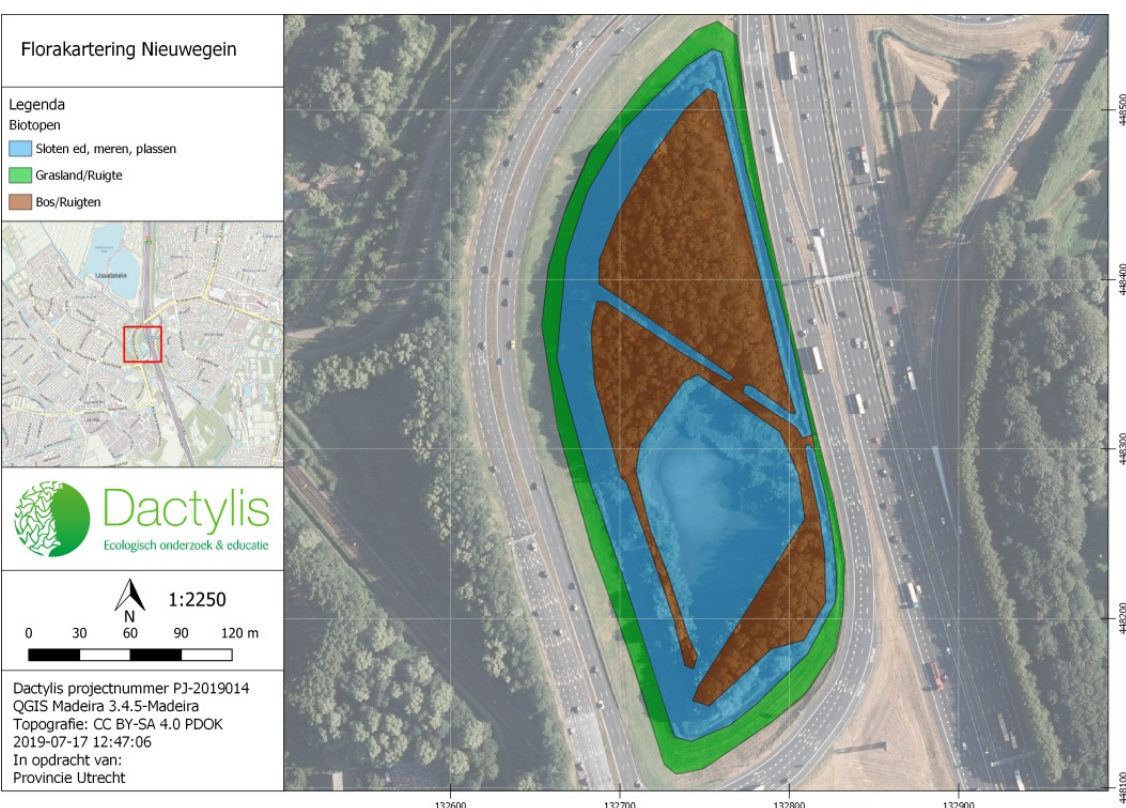
De natuurwaarden in de provincie Utrecht worden in kaart gebracht door het uitvoeren van een vlakdekkend flora en fauna onderzoek. De gegevens worden onder andere gebruikt voor het beantwoorden van vragen over ruimtelijke ordening en natuurwetgeving (Wet natuurbescherming), en de monitoring van het ecologisch functioneren van de natuurgebieden in de provincie Utrecht. Dactylis B.V. is gevraagd een aanvullende soortenkartering vaatplanten conform deze methode uit te voeren in de lus van de A2 bij Nieuwegein. Het opdrachtgebied is weergegeven in afbeelding 1. Deze lus is in voorgaande karteringen niet meegenomen en de gegevens zijn aan actualisatie toe.

Methodiek

Het onderzoek is uitgevoerd volgens voorschriften van de 'Handleiding ecologisch veldwerk 2018', waarbij de soorten van de karteersoortenlijst (bijlage 4 van de 'Handleiding ecologisch veldwerk 2018') vlakdekkend zijn gekarteerd. Aanvullend is er gecontroleerd op soorten die als invasieve exoot worden gezien. Denk hierbij aan reuzenbalsemien (*Impatiens glandulifera*) en watercrassula (*Crassula helmsii*). Op voorhand heeft Dactylis in de Nationale Databank Flora & Fauna (NDFF) gezocht naar de aanwezigheid van karteersoorten en invasieve exoten in het opdrachtgebied. Op vrijdag 28 juni 2019 heeft Dactylis een veldbezoek gebracht aan het opdrachtgebied. Daarbij is het gehele opdrachtgebied bezocht. De oeverzones hebben extra aandacht gekregen, omdat hier in potentie zich het meest geschikte habitat bevindt voor karteersoorten. Met behulp van een hark en werphark is ook tot 10 meter uit de oever gecontroleerd of er karteersoorten aanwezig zijn.

Per 50 meterhok (50 bij 50 meter) is gecontroleerd op de aanwezigheid van karteersoorten. De gegevens zijn in het veld opgenomen met gebruik van een tablet met daarop de NDFF invoerapp. De gegevens zijn daarmee direct ingevoerd en opgeslagen in het invoerportaal van de NDFF. De soortgegevens en biotoopindeling zijn als GIS-shapefile meegeleverd met deze rapportage.

SynBioSys Nederland en FLORON Verspreidingsatlas zijn aanvullend geraadpleegd ter ecologische interpretatie van de aangetroffen soorten.

Afbeelding 1. Het opdrachtgebied met daarin de biotopen aangegeven. Blauw: Watergangen, Groen: Grasland/Ruigte, Bruin: Bos/Ruigten

Resultaten

Tijdens het vooronderzoek zijn binnen het opdrachtgebied geen karteersoorten of exoten gevonden in de NDFF. Tijdens het veldbezoek zijn 19 karteersoorten en drie overige (indicator)soorten genoteerd in het opdrachtgebied, bijlage 1. Er zijn geen invasieve exoten waargenomen tijdens het veldbezoek. Het opdrachtgebied valt te onderscheiden in drie biotopen, afbeelding 1. Hieronder worden per biotoop de aangetroffen soorten besproken. Ook zijn er drie overzichtskaarten gemaakt van de soorten per biotoop, bijlage 2.

Watergangen:

Het grootste deel van het opdrachtgebied bestaat uit watergangen. Dit betreft de omliggende sloot, de plas in het centrum van het opdrachtgebied en een sloot die het bosgebied diagonaal doorsnijdt. De rietkraag aan de plas is ook tot dit biotoop gerekend. In het water is op veel plaatsen gewoon sterrenkroos (*Callitriche platycarpa*), een kransblad (*Chara* sp. indet.) en zittende zannichellia (*Zannichellia palustris* subsp. *palustris*) aangetroffen. In kleinere aantallen zijn ook pijlkruis (*Sagittaria sagittifolia*) en smalle waterpest (*Elodea nuttallii*) in het water aangetroffen. Daarnaast zijn ook haarfonteinkruis (*Potamogeton trichoides*) en grof hoornblad (*Ceratophyllum demersum*) in de plas aangetroffen welke dienen als indicatorsoorten voor voedselrijk, ondiep, helder water. In de oeverzone zijn hoge cyperzegge (*Carex pseudocyperus*), kale jonker (*Cirsium palustre*), kleine waterreppe (*Berula erecta*), moeraszegge (*Carex acutiformis*), penningkruis (*Lysimachia nummularia*) en valse voszegge (*Carex otrubae*) aangetroffen. In de rietkraag is gewoon watervorkje (*Riccia fluitans*) aangetroffen.

De grote hoeveelheid aan water- en oever- (karteers)soorten toont aan dat de kwaliteit van dit biotoop hoog is, met veel soortendiversiteit. De natuurwaarden van het water oogt goed met grotendeels helder water en veel submerse begroeiing. De soortensamenstelling wijst er ook op dat de waterkwaliteit in orde is: ondiep, helder, (matig) voedselrijk water. Tijdens het veldbezoek is niet consequent aandacht besteedt aan de dikte en stevigheid van de sliblaag. Wel is opgemerkt dat de slootbodem aan de westzijde stevig is en in de plas een dikkere sliblaag aanwezig is. De plas is ondiep aan de noordzijde en tot 80 centimeter diep aan de zuidzijde. Bij de aanleg is deze plas 150 centimeter uitgediept wat aangeeft dat zich door de jaren heen een dikke sliblaag heeft gevormd. Het water in de plas is helder en er zijn meerdere karteersoorten aanwezig. In de omringende sloot is alleen aan de zuidkant het doorzicht veel minder door een grote hoeveelheden algen, mogelijk door afspoeling van vervuild water vanaf de wegen. De sloot welke het opdrachtgebied diagonaal doorsnijdt is aan weerszijde met een dammetje afgesloten van de rest van de watergangen. In deze sloot groeien vrijwel geen planten, waarschijnlijk doordat deze grotendeels is beschaduwd en vol licht met gevallen blad.

Afbeelding 2. Watergang en overbegroeiing. Te zien is ondiep helder water met veel submerse begroeiing en soortenrijke oeverbegroeiing.

Grasland/Ruigte:

Het merendeel van het grasland/ruigte biotoop is voorafgaand aan het veldbezoek gemaaid, behalve het gedeelte parallel aan de A2 en een smalle strook grenzend aan de oeverzone. De meeste karteersoorten zijn dan ook aangetroffen in de ongemaaide delen van dit biotoop. Gewone brunel (*Prunella vulgaris*), Jakobskruid (*Jacobaea vulgaris* subsp. *Vulgaris*), knoopkruid (*Centaurea jacea*) en peen (*Daucus carota*) zijn de aangetroffen karteersoorten.

Al deze soorten zijn indicatief voor matig voedselrijke (onbemeste) graslanden die jaarlijks gemaaid worden.

Bos/Ruigten:

Het biotoop Bos/Ruigten wordt gekenmerkt door aangeplante bomen met daaronder ruigtebegroeiing van brandnetel, bramen en struiken, afbeelding 3. Aangetroffen karteersoorten in dit biotoop zijn gespleten hennepnetel (*Galeopsis bifida*), grote klit (*Arctium lappa*) en rode kornoelje (*Cornus sanguinea*). Deze aangetroffen karteersoorten duiden op de aanwezigheid van een voedselrijke, stikstofrijke bodem. Door het geringe oppervlakte bos komt de begroeiing de begroeiing het meest overeen met die van bosrandenvegetaties. Een overige soort die werd aangetroffen is dagkoekoeksbloem (*Silene dioica*), welke tevens een indicator is voor stikstofrijke omstandigheden.

Afbeelding 3. Aangeplant bos met daaronder ruigtebegroeiing zoals brandnetels en struiken.

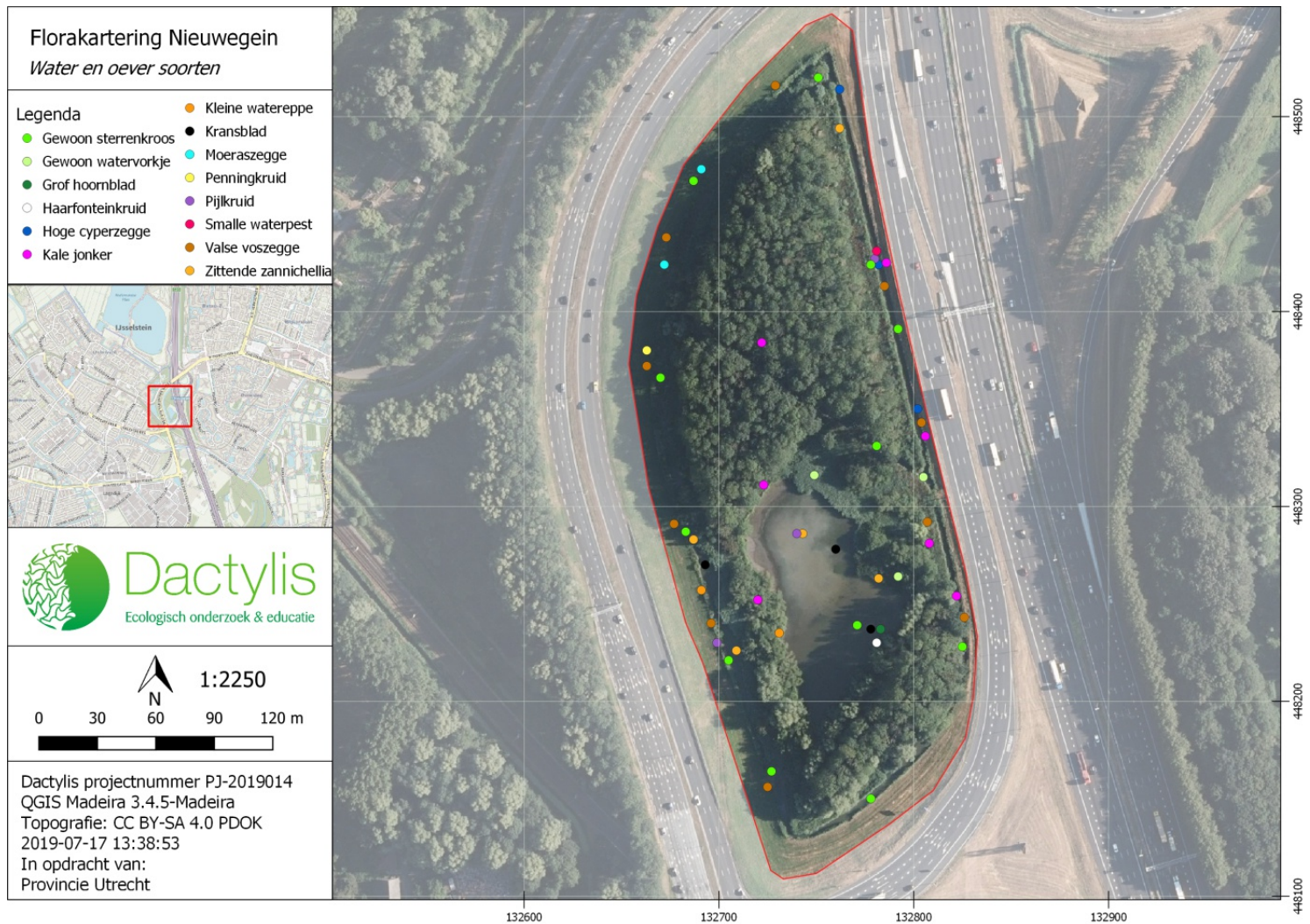
Conclusie

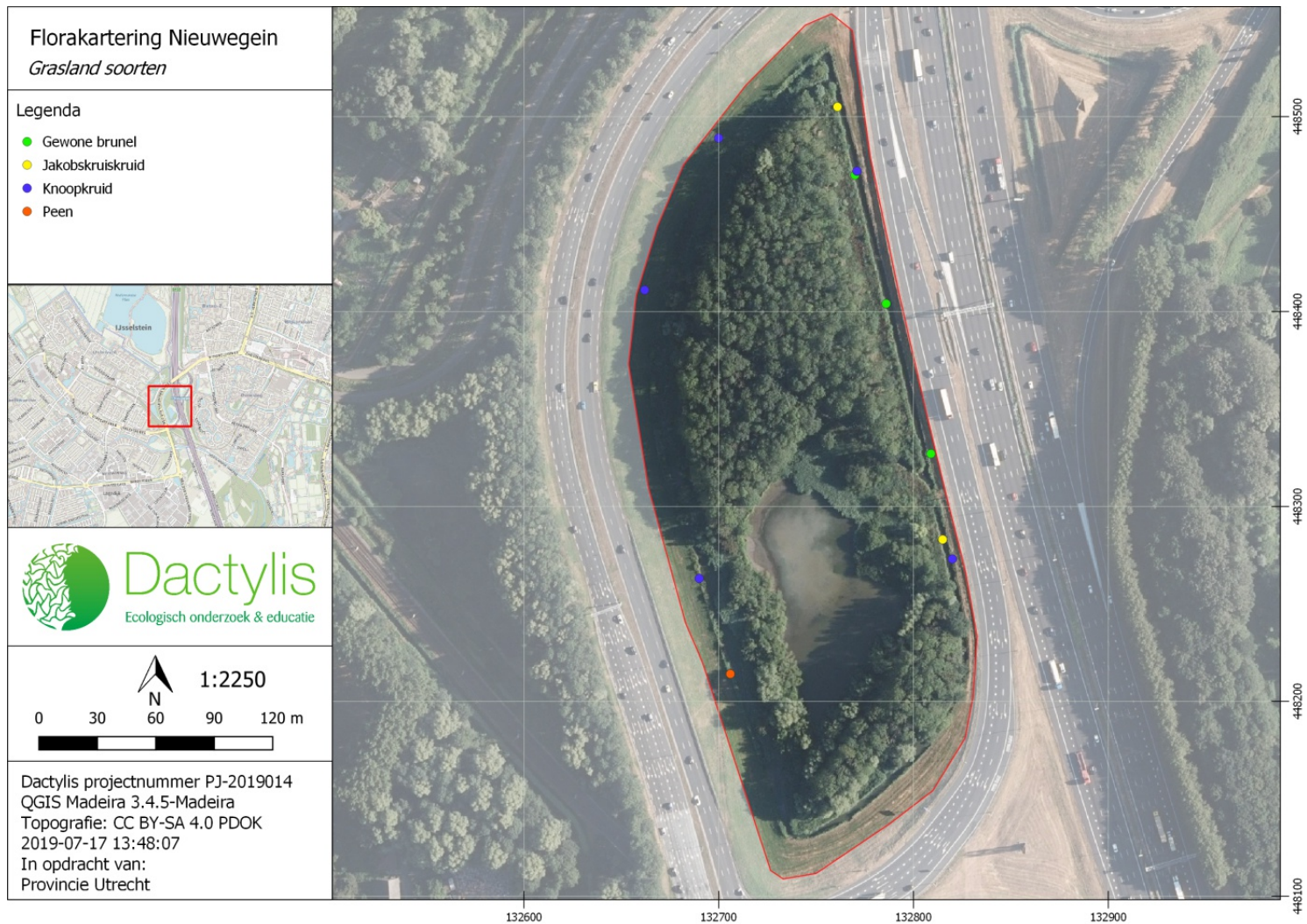
De oever- en submerse begroeiing van de wateren in het opdrachtgebied zijn soortenrijk en blijken van relatief goede natuurwaarden. De beboste delen van het opdrachtgebied is niet noemenswaardig wat vaatplanten betreft, maar biedt wel geschikt habitat voor insecten, vogels en kleine zoogdieren. Het grasland binnen het opdrachtgebied betreft een relatief klein oppervlak met weinig bijzondere soorten, maar het biedt een goede bufferzone richting het kerngebied.

Bijlage 1

Nederlandse naam	wetenschappelijke naam	WNB	AS	RL
Gespleten hennepnetel	<i>Galeopsis bifida</i>			
Gewone brunel	<i>Prunella vulgaris</i>			
Gewoon sterrenkroos	<i>Callitriche platycarpa</i>			
Gewoon watervorkje	<i>Riccia fluitans</i>			
Grote klit	<i>Arctium lappa</i>			
Hoge cyperzegge	<i>Carex pseudocyperus</i>			
Jakobskruid	<i>Jacobaea vulgaris subsp. Vulgaris</i>			
Kale jonker	<i>Cirsium palustre</i>			
Kleine watereppe	<i>Berula erecta</i>			
Knoopkruid	<i>Centaurea jacea</i>			
Kransblad	<i>Chara sp. indet.</i>			
Moeraszegge	<i>Carex acutiformis</i>			
Peen	<i>Daucus carota</i>			
Penningkruid	<i>Lysimachia nummularia</i>			
Pijlkruid	<i>Sagittaria sagittifolia</i>			
Rode kornoelje	<i>Cornus sanguinea</i>			
Smalle waterpest	<i>Elodea nuttallii</i>	U		
Valse voszegge	<i>Carex otrubae</i>			
Zittende zannichellia	<i>Zannichellia palustris subsp. Palustris</i>			
<i>Overige soorten (niet opgenomen in de karteersoortenlijst)</i>				
Dagkoekoeksbloem	<i>Silene dioica</i>			
Grof hoornblad	<i>Ceratophyllum demersum</i>			
Haarfonteinkruid	<i>Potamogeton trichoides</i>			

Bijlage 2

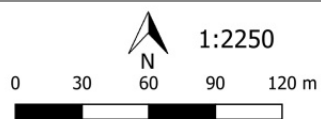
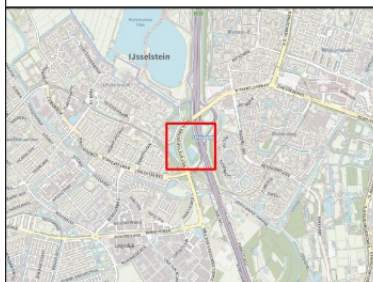

Florakartering Nieuwegein Bos en ruigten soorten

Legenda

- Dagkoekoeksbloem
- Gespleten hennepnetel
- Grote klit
- Rode kornoelje

Dactylis projectnummer PJ-2019014
QGIS Madeira 3.4.5-Madeira
Topografie: CC BY-SA 4.0 PDOK
2019-07-17 13:48:33
In opdracht van:
Provincie Utrecht

